

Náš rozhovor**Rozhovor s čerstvým
osmdesátníkem doc. PhDr.
Jiřím Sedlákem, CSc.**

BV: Na podzim 2003 Ti vyšla publikace Z mého zápisníku. Můžeš něco říci o okolnostech jejího vzniku a kritériích, kterými ses řídil při jejím sestavování?

JS: K nápadu vydat tuto knihu mě podnítilo vypsání grantu Nadace Universitas Masarykiana (NUM) na jaře 2003. Grant jsem dostal a tak jsem knihu s redaktorem edice Heuréka prof. PhDr. J. Malinou, DrSc. připravil. Výběr 84 prací z celkových 2 250 titulů měl ukázat šíři mého záběru (od filozofie, etiky přes právo, politiku, ekologii až po pedagogiku a kulturu vůbec), jakož i můj zájem o osobnosti MU a jejich díla; přidáno i něco z recese, humoru a autobiografie.

BV: Poprvé jsem Tě viděla r. 1963, kdy jsi jako filozof v důstojnické uniformě přednášel na svém školícím pracovišti na FF o své kandidátské disertaci Svoboda a kázeň. Seděla jsem v publiku se svým učitelem Živanem Vodsedálkem, který se při Tvých úvodních slovech ke mně naklonil a zeptal: „Nevíš, co je to za blázna? V armádě přece žádná svoboda neexistuje!“ Co bys k tomu řekl?

JS: Dal jsem se naverbovat v r. 1951 na Vojenskou akademii, máje před sebou ještě celý rok základní vojenské služby mimo Brno, kde svízelně žila má první žena s malými dvojčaty. Ten rok služby tím padl. Stal jsem se členem ústřední komise armády zabývající se teoreticky kázní. Kázeň byla vlastně vojenským synonymem odpovědnosti, která se kryla se sebekázní, o níž nám tehdy v armádě šlo (místo vynucované drilové kázně sovětské). Tak se kázeň v jistém smyslu naplňovala dobrovolností – jakoby svobodou. Po 21. srpnu 1968 se mi však dostalo řádného poučení, za svoje názory jsem byl obviněn z vojenské nekázně atd.

BV: Pro mne bylo důležité naše setkání v r. 1969 v Pedagogické knihovně, kde jsi byl tehdy už zaměstnán. Měl jsi lví podíl na

tom, že jsem se po normalizačních prověrkách stala na 20 let knihovnicí Státní vědecké knihovny, jíž byla Pedagogická knihovna součástí. Jak jsi prožíval ta léta?

JS: Rok 1968, zvláště ono „pražské jaro“ bylo nejlepším údobím mého života, neboť jsem naplno pocítil svobodu jako tvorbu – tvořivý život. Účastnil jsem se s docenty V. Gardavským, A. Goňcem a L. Matyskou tvorby několikerych skript, ustavil jsem na katedře skupinu etiky a vydal s ní antologii etiky, psal hojně do denního tisku a časopisů, přednášel v nejrůznějších organizacích a institucích – vše na podporu demokratizace a humanizace socialismu, věře tehdy, že je to možné. Za to všechno byl jsem pak vyhozen, odsouzen, zavřen.

Přesto štěstí v neštěstí – v knihovně méma rukama katalogizátora procházelo ročně kolem tří a půl tisíce knih.

Přímou duchovní hostina, i když na práci jsem byl první a na odměnu poslední, jak víš sama.

BV: Po listopadu 1989 jsme se oba vrátili na vysokou školu a oba jsme náhodou zakotvili na pedagogické fakultě. Nestačila jsem se divit elánu, jímž jsi ve svých 66 letech opýtl. Dokonce ses v r. 1991 habilitoval. Jak k tomu došlo a čím se zabýváš nyní?

JS: Byl jsem, tehdy ještě doc. PhDr. ing. M. Dokulilem, CSc., pozván k externí výuce etiky. Bylo logické, že jsem navázal na svého univerzitního učitele sociologie a etiky z let 1945–48 prof. I. A. Bláhu. Připravil jsem k reedici v Atlantisu (1991) jeho skripta z r. 1947 a právě při tom vznikl nápad napsat habilitační spis Inocenc Arnošt Bláha jako etik. Ten jsem obhájil ve vědecké radě FF. Zčásti jsem práci využil do širší koncepce spisu I. A. Bláha pro NUM – edice Osobnosti, kde vyšel r. 1995. Na PdF jsem učil pět let, potom dvakrát krátce na FF.

A nyní? Občas se snažím publikovat i v Universitas, pravidelně však v Univerzitních novinách, máje tam mj. na starosti rubriku Etický a sociální zápisník. Jsem činný v redakční radě Sborníku Vojenské akademie a ve Společnosti Jiřího Mahena. Je to málo? Dne 16. dubna 2003 mi bylo osmdesát let.

Za Universitas se ptala Bohumila Vlachová